

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 37. De Capellis Monachorum & aliorum Religiosorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

Ecclesiasticis instituti, omnia faciat Episcopus. Quamquam dici possit etiam priori casu, saltem post Concil. Trident. Sess. 22. c. 9. ubi Episcopo disertè auctoritatem facit exigendi rationes ab administratoribus, tam Ecclesiasticis quam laicis, quorumcumque piorum locorum, Episcopum ejusve delegatum suam quoque auctoritatem posse interponere. Quod & in Belgio est receptum. Imo Sereniss. Principes nostri in edicto pro felici exitu & executione Conc. Mechlin. anno 1607. majorem etiam potestatem Episcopis & ab eis deputatis concesserunt. Sed hoc interest, quod dum proceditur juxta concordata, Episcopi jure suo nitantur; dum ex edicto, tanquam Principis delegati, veluti ex ejus commissione: quodque si a decretis appelleretur, ad laicos causa devolvatur; illo autem casu ad superiores Episcopi, juxta jus commune. Dicitis verò concordatis non videri derogatum per illud edictum docet Zyp. *ibid.* ea ratione, quod generi per speciem non vice versa derogatur.

TITULUS XXXVII.

De Capellis Monachorum & aliorum Religiosorum.

1. Capella, & Capellania, unde nomen habeant.
2. Distinguis vulgò Capellaniam & Capellam.
3. Capella habens populum, cum cura animarum, à seculari regi debet.
4. Alias duo tresve Monachi Capellis præficiendi.
5. Novam Religionem quis propria auctoritate confirmare non potest.

Non semper Monachi omnes habitant in Monasteriis, sed quidam ex iis sæpè ad Capellas ac Prioratus mittuntur, dependentes ab ipsis Monasteriis, quæ sunt domus principales Religiosorum.

1. Capella non una est etymologica ratio seu

deductio, de qua Tholosanus *Syntagma loria Univerſi lib. 15. num. 29.* Azor. 2. *Moral. Institut. l. 3. cap. 8.* Verius videtur nomen esse Gallicum, dicitur à simplici tecto, quo Reges Francorum, exstitis à Normannis ac Solavis sacris ædibus, Oratoria compellit lateribus undique patentibus & patulis tegebant: nam rectum Gallis simpliciter *Chapelle* dicitur; indeque alia nomina formata sunt. Et quia ejusmodi tectum fieri solebat ex pellibus caprarum, inde Capellam à caprinis pellibus dici quidam volunt. *Gloſ. in can. Concedimus de consecrat. distinct. 1. & Sacerdotes*, qui in hujusmodi oratorii seu tentorii præfecti erant, Capellani dicti sunt. Factumque, ut Jure Canonico Capellæ nomine significetur aliquando Altare, in aliqua sacra æde constructum, *can. Quæſitum can. Altars 1. qu. 3.*, aliquando Oratorium, seu sacra ædícula à templo sejuncta; interdum etiam Oratorium, extra templum quidem positum, sed eidem templo annexum & adhærens; subinde etiam locus sacer in templo, ferreis aut ligneis cancellis clausus, unum vel plura altaria continens.

2. Cæterum Practici Romani Capellam à Capellania distinguunt, ut Capella sit corpus, & Ecclesia per se, Capellania verò dicatur altare, in aliqua Ecclesia exiens, teste Rebuffo *in Praxi benef. Tit. Saculari benef. quoduplex n. 14.* Et ita Capella hic sumitur, pro Ecclesia scilicet minori, existente per se & seorsim ab Ecclesia majori vel Monasterio.

3. Capella itaque hoc modo sumpta vel habet populum aliquem, subditum, & curam animarum, vel non habet. Si habet, & spectat ad Manasterium, non potest regi à Monachis, sed in ea Episcopus Capellanum sæcularem, qui populum regat, consilio Monachorum instituet: ita ut solius Episcopi arbitrio tam ordinatio ejus, quam depositio, & totius vitæ pendeat conversatio, *s. i. hoc tit.*

4. Sed & ad curam spectat Episcopi, ut Abbates vel aliorum Religiosorum Prælati in hujusmodi Capellis vel Prioratibus singulos Monachos aut Religiosos non constituunt, qui soli in iis commoventur, sed tres, vel saltem duos. Nec proderit Prælato rescipitum, si quod habeat à summo Pont. quod singulos imponere valeat, fortè ob paupertatem Capellæ aut Prioratus, nisi rescipitum

mentionem faciat Conc. Lateranensis c. Ex par. 12. b. 1. quod alias habebitur obreptitium vel subreptitium.

Quod si verò Abbas aliquis Monachum solitarium in Capella constituerit, potest Episcopus eum dein cogere, ut vel revocet illum ad claustrum, vel socium ei, aut socios adjungat, c. Ad audientiam 4. h. 1. Idque ne sibi relictus ad peiora diffuset, Vx soli, inquit Sapiens Eccles. 4. quia cum ceciderit, non est, qui subleuet eum, c. Monachi 2. in princ. s. b. De statu Monach.

5. Illud etiam in c. fin. eod. tit. constituitur, ne quis novam Religionem constituat sine auctoritate Summi Pont. neve in diversis monasteriis quis sit Abbas vel Monachus.

TITULUS XXXVIII.

De iure Patronatus.

§ I.

Quid sit, & quibus modis acquiratur hoc jus.

1. Quid sit jus Patronatus.
2. Præter præsentationem an jus aliquod competat patrono in beneficio.
3. Acquiratur hoc jus fundatione, constructione, dotatione.
4. Item præscriptione & privilegio.

Quæ deinceps traduntur in hoc libro de iure Patronatus, de Censibus, Sacramentis, de Ecclesiis, earumque immunitatibus, communia ferè sunt Clericis Regularibus & Laicis, vel sint loco appendicis & supplementi cuiusdam ad superiora; veluti jus patronatus ad præbendas & dignitates, in quibus nonnunquam fit institutio ad præsentationem patroni.

1. Est autem jus patronatus, prout ei correspondet institutio, jus præsentandi instituendum ad beneficium vacans. Ita ut ejus sic sumpti tres sint termini, Præsentatio, Admissio & Institutio. Riccius in Praxi post Decis. 230. in 2. Notab. Alioquin etiam in Prælaturis, quæ sine institutione per electionem conferuntur, jus patronatus locum habet: non quidem ut patronus prius præsentet eligendum, sed ut vel elec-

tioni faciendæ interfit, c. Nobis 25. vers. nisi aliter hoc tit. vel factam electionem suo assensu comprober, d. c. Nobis c. Cum terra 14. c. Sacrosancta 51 sup. De elect.

2. Dixi, præsentandi: quia patronus non potest propria auctoritate aliquem in beneficium intrudere, vel in eo instituere c. Præterea 4. cap. Cum Laici 10. & alia h. 1. Ut neque in perceptione fructuum, proventuum, obventionum, ullatenus ullave ex causa vel occasione sese ingerere: Sed illos liberè Rectori seu Beneficiario distribuendos dimittere debeat. Conc. Trid. Sess. 25. c. 9. De reformat. & colligitur ex d. c. Præterea h. 11. Multò minus patroni immiscere se iis possunt, qui ad Sacramentorum administrationem spectant: Visitationi verò ornamentorum Ecclesiæ aut bonorum stabilium seu fabricarum proventibus non aliter, quam quatenus id eis ex institutione ac fundatione competit Conc. Trid. Sess. 24. c. 3. in fine. Riccius Decis. 165.

An autem in alienatione rerum Ecclesiæ patronatæ, ut ita loquar, consensus requiratur patroni, tractat idem Riccius Decis. 178. ubi negativè resolvit, cum quia id nullo jure cautum reperitur, tum quia jus patronatus ad actum præsentationis limitatum sit. Competit tamen patrono jus sese opponendi, si res Ecclesiæ dissipentur, aut sine causa distrahantur, can. Filiis xvi. q. 7. Cæteraque patrono competentia his versibus comprehendit. Gloss. in d. c. 5. congruentiarum suo statui Nobilis.

Patrono debetur honor, onus, utilitasque, Præsentans ut præsit, defendat, alatur egenus.

Debetur enim patrono honor & primus locus in Ecclesia, cujus est patronus. Item si ad inopiam sit redactus, ali debet ab Ecclesia, quam fundavit & dotavit, c. Nobis 25. h. 11. can. Quicumque xvi. q. 7. Dico, si ad inopiam sit redactus: Nam alias ab Ecclesia amplius exigere non potest, quam ab initio fuerit sibi reservatum c. Præterea 23. h. 11.

3. Tribus autem potissimum modis acquiratur jus patronatus. Primo, per fundationem: Si prædium donetur, aut relinquatur Ecclesiæ extruendæ, c. Abbatem 4. xviii. q. 2. c. Quoniam 3. & ibi Gloss. h. 2. Secundo, per constructionem: Cum quis Ecclesiam suis sumptibus construit, can. Monasterium & similibus xvi. q. 7. vel etiam

Aaa

pland